

Den Helige Treenighetens söndag

Predikan i S:t Nikolaus, Nordisk-katolska kyrkan i Karlskrona, A.D. 2014
Fr. Franciskus Urban

Gud – Fader, Son och Helige Ande (Nikodemussöndagen)

Jes. 6:1-8; Rom. 11:33-36; Joh. 3:1-15; Ps. 8:2, 4-7, 10

Vi firar idag Den Heliga Treenighetens söndag, som också kallas Nikodemussöndagen. I evangeliet hörde vi om Nikodemus. Han var farisé, ett av de judiska partierna på Jesu tid, och han var rådsherre, alltså en lärd och inflytelserik person.

Nikodemus kom till Jesus om natten för att tala om Gud. Att han kom om natten kan tyckas tyda på att han i skydd av mörkret, alltså dolt, smög sig till Jesus. Och kanske var det så. Men att det skedde på natten är, faktiskt, inte så märkvärdigt eftersom det ofta var då som djupare samtal fördes. Mer märkvärdigt är att han, som högt uppsatt farisé, över huvud taget kom för att prata med Messias. Och han ställde en rad frågor som än i dag är högst relevanta.

Nikodemus börjar med att, syftande på Jesus, konstatera att ”ingen kan göra sådana tecken som du gör, om inte Gud är med honom”. Vilka tecken är det Nikodemus menar? Sannolikt de tecken som också vi, idag, tänker på då vi hör talas om Jesus: helande av sjuka; uppväckande av döda; hur Jesus går på vatten och förvandlar vatten till vin. Men det finns ett större tecken; ett tecken som Nikodemus kanske inte avsåg; ett tecken som fortfarande gäckar: Förlåtelsen. Vad vår Herre Jesus Kristus gjorde störst, var att ge Guds förlåtelse. De under Jesus utförde är tecken som pekar på det ännu märkvärdigare, att Gud förlåter. Än idag förvaltar Kyrkan, genom sina präster, samma ansvar och makt – att förmedla Guds förlåtelse. Och tar vi det till oss själva så äger varje människa ansvaret att förlåta sina medmänniskor. Förlåtelsen, det stora tecken som också vi i vår tid ser förbi.

Nästa fråga Nikodemus ställer är hur en människa kan födas när hon är gammal; inte kan hon väl födas en gång till? Det är ju omöjligt att återvända till moderlivet och låta sig födas igen. Eller?

Jesus säger att bara den som föds på nytt kan se Guds rike. ”Det som är fött av köttet är kött, och det som är fött av Anden är ande”. Människan föds alltså av sin mamma, av kött och som kött. Alltså skapad kropp. Men anden; det andliga, måste också födas för att existera och sedan växa. Vi vet hur köttet föds. Men hur föds ande? Ja, Jesus är väldigt tydlig: Genom vatten och ande; genom dopet. I dopet går vi samma väg som vår Herre – vi dör, renas och föds på nytt till ett liv i Kristus. Och genom den heliga oljan får vi del av Helig Ande. Genom vatten och ande blir vi nya människor; föds av ande till ande.

Precis som med förlåtelsen är pånyttfödelsen ett ansvar som Kyrkan förvaltar. Och eftersom Kyrkan är vår Moder, så återvänder vi faktiskt, på ett vis, till moderlivet och föds igen.

Den Helige Treenighetens söndag

Predikan i S:t Nikolaus, Nordisk-katolska kyrkan i Karlskrona, A.D. 2014
Fr. Franciskus Urban

Så frågar Nikodemus ”Hur kan det ske?” Jesus svarar att trots att du är lärd och högt uppsatt så begriper du ändå inte. Han säger att ”om ni inte tror när jag talar till er om det som hör jorden till, hur skall ni då kunna tro, när jag talar till er om de som hör himlen till?”

Och precis där står vi än i denna dag. Om vi inte ens förstår och kan ta till oss av förlåtelsen – hur skall vi då kunna begripa vad det är som väntar i det eviga livet. Förlåtelse är stort, ja. Men när vi inte kan förlåtelse – hur skall vi då kunna begripa gudomliggörelse?

För visst är det så, i många situationer, att vi likt Nikodemus frågar ”hur kan det ske?” Hur är det möjligt? Hur skall jag kunna förlåta? Och plötsligt blir det alldeles uppenbart varför Jesus gjorde ofattbara saker; det var det enda sättet för människan att förstå vad det var han egentligen kom med; vad han faktiskt skulle komma att göra för oss. Förlåtelse.

Så var det den där saken med tecken som Nikodemus var så fascinerad av. För visst är det så, frågar han, att den typen av tecken (under) du gör, måste ha sin källa i Gud. Hur är det med den saken idag?

Jag vågar påstå att vi alla; någon gång – eller flera – har stannat upp inför något med tanken att ”detta är ett under”; här har något som är större än jag själv anar haft ett finger med i spelet. Det kan vara i såväl det lilla som det stora. Och det är inte alls märkligt och absolut inte något magiskt. Fadern sände sin Ande till oss, att vara oss till hjälp! Gud – den Treenige – verkar även idag. Och ibland välsignas vi med att se hans tecken. Och ju mer vi öppnar oss; våra ögon och hjärtan, så märker vi Guds Andes närvaro.

Frågan är vad jag gör då jag vaknar ur min slummer och faktiskt ser? Ja, vad var syftet med Jesu under? Vad pekar de på? Jo, något ännu större: förlåtelsen. När jag då erfar Andens kraft och på nytt utbrister att något är ett under – då pekar det än idag på förlåtelsen. Både att jag kan bli förlåten och att jag kan förlåta. Under och tecken är Guds Andes sätt att väcka oss; få oss att se det som är ännu större; att tacka, förlåta och be om förlåtelse.

I dopet renas vi; förlåts våra synder; föds vi av Ande. Det är vägen till förening med Gud. Oavsett jordisk ålder. Att döpas i Faderns och Sonens och Helig Andes namn är den vackraste gåva en människa kan få.

Och här står vi nu, till sist, med två frågor att hantera: Är det rätt att undanhålla någon dopets sakrament? Är det rätt att förvägra någon förlåtelse? Dessa frågor som egentligen är en och samma: Varför håller vi människor tillbaka oss själva och andra från gemenskapen med Treenig Gud?